

Transformacja e-doręczeń w postępowaniu administracyjnym

**- uwagi na tle ustawy z 18.11.2020 r.
o doręczeniach elektronicznych**

*E-administracja. Skuteczna, odpowiedzialna i otwarta
administracja publiczna w Unii Europejskiej*

12 - 13 maja 2021 r.

Dr hab. Martyna Wilbrandt-Gotowicz, prof. uczelni
Katedra Postępowania Administracyjnego UKSW

1. Założenia i podstawowe instytucje nowego systemu doręczeń elektronicznych

ZASADY E-DORĘCZEŃ

= **zasada domyślnej cyfrowości** doręczeń podmiotów publicznych - powszechności stosowania doręczeń elektronicznych korespondencji wymagającej uzyskania potwierdzenia jej nadania lub odbioru przez podmioty publiczne (art. 4);

= **zasada kwalifikowanej formy** doręczeń elektronicznych - co do zasady z wykorzystaniem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego (art. 4 ust. 1);

= **zasada pierwszeństwa** doręczeń na adres z bazy adresów elektronicznych – BAE (art. 4 ust. 1);

= **zasada akcesoryjności** doręczeń na adres do doręczeń elektronicznych, z którego podmiot niepubliczny nadał korespondencję, w przypadku braku adresu podmiotu niepublicznego w BAE (art. 4 ust. 2);

ZASADY E-DORĘCZEŃ

= **zasada dostępności doręczeń**, także w przypadku niemożności doręczenia na adres do doręczeń elektronicznych bądź w przypadku pozbawienia wolności (art. 5);

= **zasada hybrydowości doręczeń**, związana z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej (art. 5);

= **zasada komplementarności**, równoważności (skutku) doręczeń za pośrednictwem publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego i publicznej usługi hybrydowej (pośrednio art. 4 i 5);

= **zasada potwierdzalności** doręczeń w zakresie nadania lub odbioru korespondencji (art. 4, 5);

= **zasada ograniczenia wyłączeń** w stosowaniu doręczeń elektronicznych (art. 3, 6);

ZASADY E-DORĘCZEŃ

= **zasada skuteczności wpisu** adresu do doręczeń elektronicznych do BAE (art. 7 ust. 1);

= **zasada informowania o skutkach wpisu** adresu do doręczeń elektronicznych do BAE oraz utworzenia adresu do doręczeń powiązanego z publiczną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego (art. 7 ust. 2);

= **zasada obligatoryjności posiadania przez podmiot publiczny adresu** do doręczeń elektronicznych wpisanego do BAE, powiązanego z publiczną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego (art. 8);

ZASADY E-DORĘCZEŃ

= **zasada rozszerzonej na podmioty profesjonalne obligatoryjności** posiadania adresu do doręczeń elektronicznych wpisanego do BAE, powiązanego z publiczną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego albo kwalifikowaną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego (art. 9);

= **zasada fakultatywności posiadania przez podmioty nieprofesjonalne** adresu do doręczeń elektronicznych powiązanego z publiczną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego albo kwalifikowaną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego (art. 10) wraz z

= zasadą ustanawiającą **prawo do posiadania takiego adresu** przez podmiot nieprofesjonalny (art. 10).

INKLUZYWNOŚĆ DORECZEŃ JAKO METAZASADA

= powszechność stosowania doręczeń elektronicznych przez podmioty publiczne i dostępność doręczeń dla wszystkich podmiotów (w tym osób niekorzystających z technologii cyfrowych)

= kompleksowe, łączące w całość uregulowanie tej materii w ustawie o doręczeniach elektronicznych (w tym w przepisach zmieniających inne akty)

ADRES DO DORĘCZEŃ ELEKTRONICZNYCH

- adres elektroniczny, o którym mowa w [art. 2 pkt 1](#) ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną, podmiotu korzystającego z publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego lub publicznej usługi hybrydowej albo z kwalifikowanej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego, umożliwiający jednoznaczną identyfikację nadawcy lub adresata danych przesyłanych w ramach tych usług (art. 2 pkt 1)

SKRZYNKA DORĘCZEŃ

- narzędzie umożliwiające wysyłanie, odbieranie i przechowywanie danych zgodnie ze standardem, o którym mowa w [art. 26a](#) ustawy z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1173 i 2320), w ramach publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego, a także w ramach publicznej usługi hybrydowej (art. 2 pkt 9)

BAZA ADRESÓW ELEKTRONICZNYCH

= **rejestr publiczny** prowadzony przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, obejmujący adresy do doręczeń elektronicznych podmiotów publicznych powiązane z publiczną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego oraz podmiotów niepublicznych powiązanych z publiczną bądź z kwalifikowaną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego

= wpis następuje na wniosek bądź automatycznie w następstwie danych otrzymanych z właściwego systemu teleinformatycznego (KRS, CEIDG) na okres 3 lat lub bezterminowo (w zależności od podmiotu)

= wpis to czynność materialno-techniczna, wykreślenie łączy się z wydaniem decyzji adm.

PUBLICZNA USŁUGA REJESTROWANEGO DORĘCZENIA ELEKTRONICZNEGO

- usługa rejestrowanego doręczenia elektronicznego, o której mowa w [art. 3 pkt 36](#) rozporządzenia 910/2014, świadczona przez operatora wyznaczonego (art. 2 pkt 8);

= umożliwia przesłanie danych między stronami trzecimi drogą elektroniczną zapewniając dowody związane z posługiwaniem się przesyłanymi danymi, w tym dowód wysłania i otrzymania danych, oraz chroniąc przesyłane dane przed ryzykiem utraty, kradzieży, uszkodzenia lub jakiegokolwiek nieupoważnionej zmiany

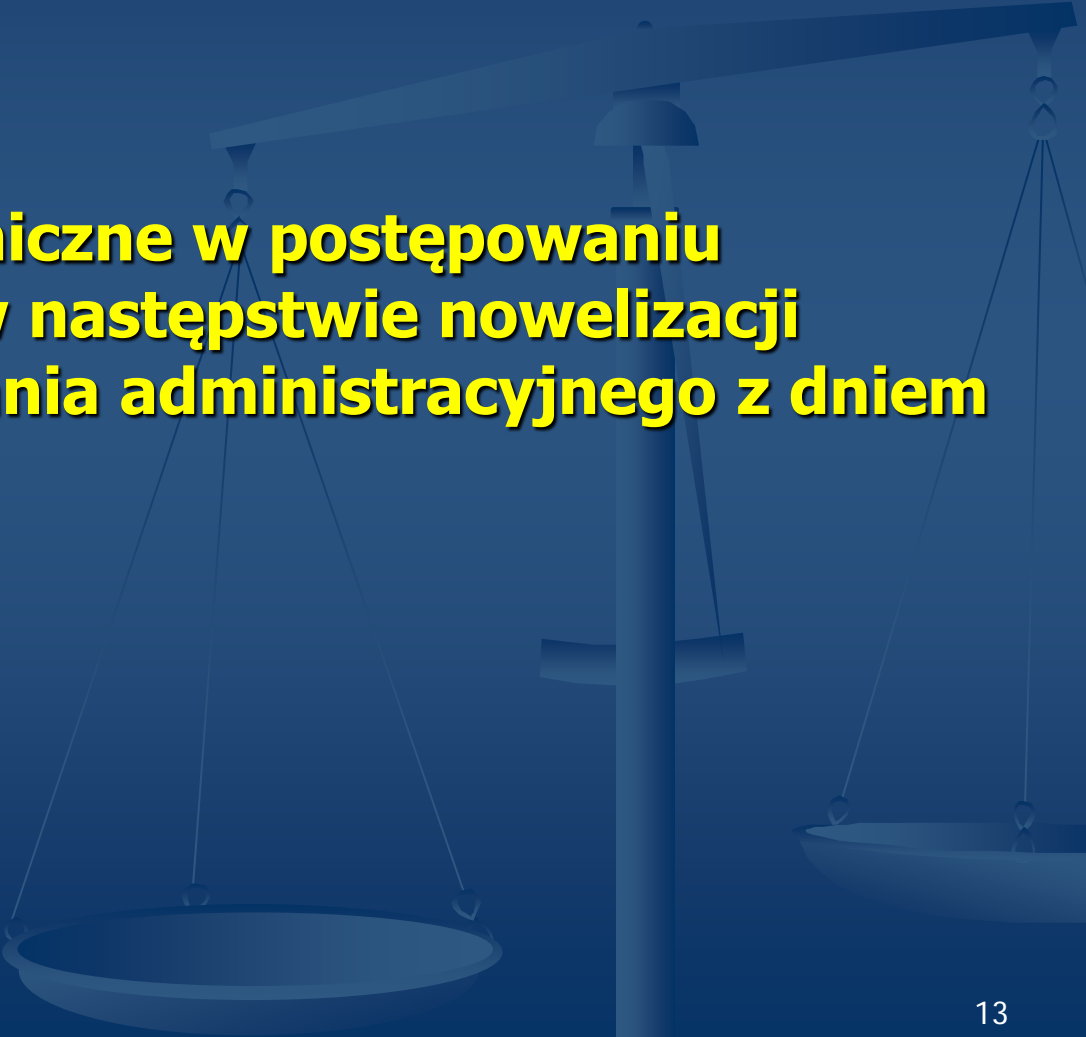
= obejmuje doręczanie korespondencji między podmiotami publicznymi oraz między podmiotami publicznymi a podmiotami niepublicznymi

PUBLICZNA USŁUGA HYBRYDOWA

- usługa pocztowa, o której mowa w [art. 2 ust. 1 pkt 3](#) ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe, świadczona przez operatora wyznaczonego, jeżeli nadawcą przesyłki listowej jest podmiot publiczny (art. 2 pkt 7)

Operator wyznaczony, świadcząc publiczną usługę hybrydową, przekształca dokument elektroniczny nadany przez podmiot publiczny z adresu do doręczeń elektronicznych w przesyłkę listową w celu doręczenia korespondencji do adresata. Przekształcenie odbywa się w sposób zautomatyzowany, zapewniający ochronę tajemnicy pocztowej na każdym etapie realizacji usługi (art. 46)

2. Doręczenia elektroniczne w postępowaniu administracyjnym w następstwie nowelizacji Kodeksu postępowania administracyjnego z dniem 1 lipca 2021 r.

NOWE UJĘCIE ZASADY PISEMNOŚCI

Art. 14

§ 1a. Sprawy należy prowadzić i załatwiać na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej. Pisma utrwalone w postaci papierowej opatruje się podpisem własnoręcznym. Pisma utrwalone w postaci elektronicznej opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym lub kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną organu administracji publicznej ze wskazaniem w treści pisma osoby opatrującej pismo pieczęcią.

§ 1b. Sprawy mogą być załatwiane z wykorzystaniem pism generowanych automatycznie i opatrzonych kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną organu administracji publicznej. W przypadku pism generowanych automatycznie przepisów o konieczności opatrzenia pisma podpisem pracownika organu administracji publicznej nie stosuje się.

NOWE UJĘCIE ZASADY PISEMNOŚCI

Art. 14

§ 1c. Sprawy mogą być załatwiane z wykorzystaniem usług online udostępnianych przez organy administracji publicznej po uwierzytelnieniu strony lub innego uczestnika postępowania w sposób określony w art. 20a ust. 1 albo 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne

§ 1d. Pisma kierowane do organów administracji publicznej mogą być sporządzane na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej. Do opatrywania ich podpisami i pieczęciami stosuje się przepisy § 1a i 1b.

DYREKTYWY W ZAKRESIE SPOSOBU DORĘCZEŃ

Art. 39

§ 1. Organ administracji publicznej doręcza pisma na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, zwany dalej "adresem do doręczeń elektronicznych", chyba że doręczenie następuje w siedzibie organu.

DYREKTYWY W ZAKRESIE SPOSOBU DORECZEŃ

Art. 39

§ 2. W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1, organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem:

- 1) przez operatora wyznaczonego z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, albo
- 2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy.

DYREKTYWY W ZAKRESIE SPOSOBU DORĘCZEŃ

Art. 39

§ 3. W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1 i § 2 pkt 1, organ administracji publicznej doręcza pisma:

- 1) przesyłką rejestrowaną, o której mowa w art. 3 pkt 23 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 1041 i 2320), albo
- 2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy.

DYREKTYWY W ZAKRESIE SPOSOBU DORĘCZEŃ

Art. 39

§ 4. W przypadku doręczenia decyzji, której organ administracji publicznej nadał rygor natychmiastowej wykonalności, albo decyzji, która podlega natychmiastowemu wykonaniu z mocy ustawy, w sprawach osobowych funkcjonariuszy oraz żołnierzy zawodowych albo jeżeli wymaga tego ważny interes publiczny, w szczególności bezpieczeństwo państwa, obronność lub porządek publiczny, organ administracji publicznej może doręczyć decyzję w sposób określony w § 3. Przepisów § 1 i § 2 pkt 1 nie stosuje się.

ADRES DO DORĘCZEŃ

Art. 39¹

W przypadku doręczenia w sposób, o którym mowa w art. 39 § 1, pisma doręcza się stronie lub innemu uczestnikowi postępowania na:

- 1) adres do doręczeń elektronicznych wpisany do bazy adresów elektronicznych, o której mowa w art. 25 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, zwanej dalej "bazą adresów elektronicznych", a w przypadku pełnomocnika - na adres do doręczeń elektronicznych wskazany w podaniu, albo
- 2) adres do doręczeń elektronicznych powiązany z kwalifikowaną usługą rejestrowanego doręczenia elektronicznego, za pomocą której wniesiono podanie, jeżeli adres do doręczeń elektronicznych strony lub innego uczestnika postępowania nie został wpisany do bazy adresów elektronicznych.

DOREČZENIE WYDRUKU

Art. 39³

§ 1. W przypadku pism wydanych przez organ administracji publicznej w postaci elektronicznej przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego, które zostały opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, zaawansowaną pieczęcią elektroniczną albo kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną, **doreczenie może polegać na doreczeniu wydruku pisma uzyskanego z tego systemu odzwierciedlającego treść tego pisma.**

§ 2. Wydruk pisma, o którym mowa w § 1, zawiera:

- 1) informację, że pismo zostało wydane w formie dokumentu elektronicznego i podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, ze wskazaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby, która je podpisała, albo opatrzone zaawansowaną pieczęcią elektroniczną albo kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną;
- 2) identyfikator tego pisma, nadawany przez system teleinformatyczny, za pomocą którego pismo zostało wydane.

DORĘCZENIE WYDRUKU

Art. 39³

§ 3. Wydruk pisma, o którym mowa w § 1, może zawierać mechanicznie odtwarzany podpis osoby, która podpisała pismo.

§ 4. Wydruk pisma, o którym mowa w § 1, stanowi dowód tego, co zostało stwierdzone w piśmie wydanym w postaci elektronicznej.

PODSUMOWANIE

- = ISTOTNA ZMIANA SYSTEMU DORECZEŃ ELEKTRONICZNYCH W POLSCE, W TYM W POSTĘPOWANIU ADMINISTRACYJNYM
- = AMBITNE ZAŁOŻENIA O INKLUZYWNOŚCI DORECZEŃ ELEKTRONICZNYCH
 - = PROCES TRANSFORMACJI ROZŁOŻONY NA LATA
 - = KONIECZNOŚĆ SYSTEMOWEJ WYKŁADNI ZNOWELIZOWANYCH PRZEPISÓW KPA
 - = PEWNE WĄTPLIWOŚCI CO DO SPÓJNOŚCI ZNOWELIZOWANYCH PRZEPISÓW KPA Z ZASADAMI DORECZEŃ WYNIKAJĄCYMI Z USTAWY O DORECZENIACH ELEKTRONICZNYCH
- = KONKURENCYJNOŚĆ PUBLICZNEJ USŁUGI HYBRYDOWEJ I DORECZANIA WYDRUKÓW PISM SPORZĄDZONYCH PRZEZ ORGAN
- = WĄTPLIWOŚCI CO DO OBOWIĄZKÓW ORGANÓW W ZNACZENIU FUNKCJONALNYM NIEBĘDĄCYCH PODMIOTAMI PUBLICZNYMI
- = PROBLEM INTEROPERACYJNOŚCI REJESTRÓW PUBLICZNYCH